

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/61/61/97

ROZLICZENIA PODATKOWE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ Niemal połowa respondentów samodzielnie rozliczających się z urzędami skarbowymi czyta porady podatkowe publikowane w prasie. Osoby te rzadziej niż pozostałe uważają wypełnianie PIT-ów za trudne, częściej też wypełniają je bez niczyjej pomocy.
- ◆ Z ulg podatkowych skorzystało lub ma zamiar skorzystać dwie trzecie podatników, którzy indywidualnie rozliczają się z urzędami skarbowymi, głównie osoby o wyższym statusie społeczno-zawodowym i materialnym. Odliczanie wydatków na cele objęte ulgami stosują przede wszystkim ci, którzy wiedzą, jak z nich korzystać, szukają na ten temat informacji i nie mają problemów z wypełnieniem PIT-u.
- ◆ W rozliczeniu dochodów za ubiegły rok do najczęściej wykorzystywanych odpisów podatkowych należą - podobnie jak przed rokiem - wydatki na remont mieszkania i darowizny na rzecz osób lub instytucji. Odliczenia te były niemal jedynymi, z jakich korzystali badani uzyskujący najniższe dochody i najmniej wykształceni.
- ◆ Przeważająca większość ankietowanych optuje za likwidacją ulg i odpisów, ale przy jednoczesnym obniżeniu podatków dochodowych. Rozwiązanie to spotyka się z największą aprobatą w potencjalnym elektoracie SLD i PSL. Opcję przeciwną - podwyższenie podatków i zwiększenie możliwości odpisów - popierają najczęściej zwolennicy Unii Pracy (32%).

Z końcem kwietnia upływa termin składania w urzędach skarbowych deklaracji podatkowych rozliczających dochody osobiste za rok 1996. Przy tej okazji po raz kolejny zapytaliśmy respondentów¹ o kwestie związane z wypełnianiem PIT-ów oraz korzystaniem z ulg podatkowych.

CZY ŁATWO WYPEŁNIĆ PIT?

Nie wszyscy Polacy osobiście składają zeznania podatkowe w urzędach skarbowych. Spośród tych, którzy są zobowiązani lub zdecydowali się to robić, przeważająca większość (72%) deklaruje w połowie kwietnia, że już złożyła swoje PIT-y. W porównaniu z rokiem '93 mniej osób odłożyło spełnienie tego obowiązku na ostatnią chwilę. Cztery lata temu w tym samym czasie ze złożeniem PIT-ów zalegała jeszcze połowa respondentów rozliczających się indywidualnie z urzędem skarbowym.

Jako ostatni składać będą zeznania podatkowe przede wszystkim mieszkańcy wielkich miast, regionu środkowego i południowo-zachodniego, osoby z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla i prywatni przedsiębiorcy.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (83) przeprowadzono w dniach 11-15 kwietnia '97 na reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski (N=1201).

Wśród osób, które samodzielnie rozliczają swoje podatki, opinie o komplikacjach towarzyszących wypełnianiu formularza podatkowego są podzielone - 46% nie ma z tym problemów i niemal tyle samo (49%) uważa, że jest to trudne. Podobny rozkład odpowiedzi na ten temat zanotowaliśmy w latach poprzednich - wypełnianie PIT-ów nie staje się zatem coraz łatwiejsze, mimo że już od kilku lat mamy z nimi do czynienia.

Postrzeganie stopnia trudności wypełniania deklaracji podatkowej związane jest z wykształceniem oraz - wynikającym z niego - poziomem dochodów². Im niższe wykształcenie i dochody, tym częściej wypełnianie PIT-u oceniane jest jako czynność skomplikowana i przysparzająca trudności. Wśród grup społeczno-zawodowych taką opinią wyróżniają się mieszkańcy wsi, robotnicy (przede wszystkim niewykwalifikowani) oraz rolnicy. Nie mają z tym problemów głównie przedstawiciele kadry kierowniczej, inteligencji, a także pracownicy umysłowi niższego szczebla.

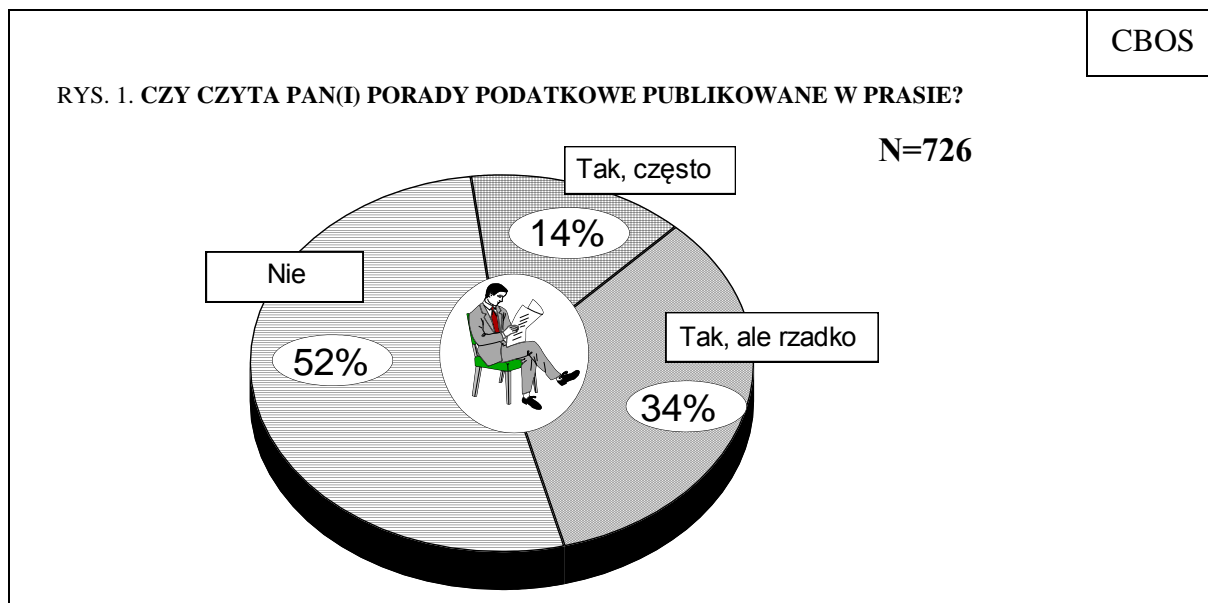
Stosunkowo niewielka część (28%) badanych, którzy osobiście rozliczają swoje podatki, wypełnia deklaracje samodzielnie. Pozostali przeważnie korzystają z pomocy innych osób (47%) lub wyręcza ich w tym ktoś z najbliższej rodziny (25%). Sami dokonują corocznych rozliczeń podatkowych przede wszystkim ci, którym nie sprawia to trudności - osoby z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja.

Respondenci, którym przy wypełnianiu deklaracji podatkowych pomagają inne osoby, najczęściej wskazują tu znajomych (41%) lub rodzinę (29%). Mniej osób korzysta z odpłatnych porad fachowca, specjalisty w dziedzinie doradztwa podatkowego (23%), a znikoma liczba osób deklaruje korzystanie z porad kogoś z urzędu skarbowego (5%). Z doradztwa fachowego najczęściej korzystają prywatni przedsiębiorcy, kadra kierownicza i inteligencja oraz osoby z wyższym wykształceniem. W ciągu ostatnich czterech lat nieco wzrosła (o 4 punkty procentowe) liczba osób rozliczających podatki od dochodów osobistych przy pomocy specjalistów w tej dziedzinie.

---

² Zob. tabele aneksowe.

W ostatnich tygodniach wiele gazet publikowało porady podatkowe, wyjaśniając zasady wypełniania deklaracji i korzystania z ulg podatkowych. Niemal połowa respondentów rozliczających się indywidualnie z urzędem skarbowym deklaruje, że czyta tego rodzaju porady, choć większość z nich robi to rzadko.

Do publikowanych w gazetach i czasopismach porad podatkowych sięgają najczęściej osoby z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza, inteligencja i prywatni przedsiębiorcy. Być może między innymi dlatego przedstawiciele tych właśnie grup nie mają trudności z wypełnianiem deklaracji podatkowych. Wydaje się, że tego rodzaju porady stanowią istotne ułatwienie przy rozliczaniu podatku od dochodów osobistych. Im rzadszy kontakt z nimi, tym częściej wypełnianie PIT-ów postrzegane jest jako czynność sprawiająca trudności. Ponadto osoby czytające porady podatkowe w prasie częściej - według własnych deklaracji - wypełniają PIT-y samodzielnie (52%).

Tabela 1

w procentach

Czy wypełnianie formularza podatkowego było/będzie dla Pana(i):	Czy czyta Pan(i) porady podatkowe publikowane w prasie?		
	Tak, często	Tak, ale rzadko	Nie
- trudne	24	45	59
- łatwe	75	50	35
Trudno powiedzieć	1	6	6

KORZYSTANIE Z ULG I ODPISÓW PODATKOWYCH

System naliczania podatków dochodowych, obowiązujący w 1996 roku, umożliwił skorzystanie z wielu odpisów i ulg podatkowych. Więcej niż co drugi (53%) respondent rozliczający swe dochody bezpośrednio z urzędem skarbowym deklaruje, że w trakcie roku podatkowego planował swoje wydatki w taki sposób, by w jak największym zakresie wykorzystać możliwość ulg i odpisów i w rezultacie zapłacić jak najniższy podatek. Natomiast skorzystanie z możliwości odpisów podatkowych (lub taki zamiar) zadeklarowało dwie trzecie ankietowanych, którzy rozliczają podatki bez pośrednictwa swego zakładu pracy bądź ZUS-u.

Opierając się na deklaracjach ankietowanych można przewidywać, że w porównaniu z rokiem ubiegłym obecnie większa liczba osób skorzysta z odpisów i ulg podatkowych - w połowie marca '96 skorzystanie z nich (lub zamiar) deklarował tylko co trzeci badany. Wzrost ten można tłumaczyć między innymi tym, że w wyniku wprowadzonych ograniczeń podatnicy po raz ostatni mają obecnie możliwość skorzystania z niektórych odpisów.

Z ulg podatkowych za rok ubiegły częściej w porównaniu z innymi skorzystali lub mają zamiar skorzystać ankietowani, którzy często czytają porady podatkowe publikowane w prasie. Różne wydatki odliczą sobie od dochodów przede wszystkim badani z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz respondenci uzyskujący najwyższe dochody i dobrze oceniający swoje warunki materialne. Niekorzystanie z ulg natomiast najczęściej deklarują osoby z wykształceniem podstawowym, rolnicy i badani o najniższych dochodach. Powyższe dane można interpretować z jednej strony w ten sposób, że z odpisów korzystają najczęściej podatnicy zamożniejsi, z drugiej natomiast - że różnego rodzaju ulgi odliczają od podatków przede wszystkim ci, którzy szukają na ten temat informacji, są w tej kwestii zorientowani i nie mają problemów z wypełnieniem PIT-u.

Podobnie jak przed rokiem, do odpisów podatkowych najczęściej wykorzystywanych w rozliczeniu dochodów za rok ubiegły należą wydatki na remont mieszkania i darowizny na rzecz osób lub instytucji. O ile jednak zakres wykorzystania ulgi remontowej nieznacznie się zmniejszył, o tyle znacznie więcej osób skorzysta z przysługującego obecnie po raz ostatni odpisu związanego z darowizną (wzrost o 17 punktów procentowych).

Tabela 2

w procentach

Rodzaj ulgi lub odpisu, z której respondenci skorzystali (lub skorzystają)	Wskazania respondentów według terminów badań	
	III '96	IV '97
Remont mieszkania	57	53
Darowizny na rzecz osób lub instytucji	34	51
Wydatki na doksztalcanie i doskonalenie zawodowe	17	16
Zakup obligacji, akcji	14	13
Wydatki na przyrządy i pomoce naukowe	12	15
Zakup, budowa mieszkania, domu lub odpis związany z oszczędzaniem w kasie mieszkaniowej	12	11
Wydatki na dojazdy dzieci do szkoły	6	6
Wydatki na niepełnosprawnych	3	2
Zakup działki budowlanej	2	1
Inne wydatki podlegające odliczeniom	15	10

Wskazania respondentów dotyczące obecnego wykorzystania ulg podatkowych pozwalają sądzić, że podatnicy boleśnie odczuwają likwidację odpisów związanych z darowiznami i ograniczenie limitu ulgi remontowej, obowiązujące od początku bieżącego roku. Odpisy te bowiem, dotychczas zdecydowanie najpowszechniej wykorzystywane, w największym stopniu umożliwiały płacenie niższych podatków.

W przypadku pozostałych możliwości odliczeń nie odnotowaliśmy znaczących zmian. Tak samo jak w roku ubiegłym skorzystało z nich (lub ma zamiar skorzystać) stosunkowo niewiele osób. Może to mieć związek z faktem, że pozwalają one na uzyskanie relatywnie niewielkich odpisów lub wymagają dużych nakładów finansowych (zakup działki budowlanej czy budowa domu). Ponadto możliwość dokonywania pewnych odliczeń przysługuje tylko niektórym podatnikom.

Wśród respondentów deklarujących korzystanie z ulg najczęściej osób mówi o jednym (49%) lub dwóch (33%) odliczeniach. W obu przypadkach najczęściej były to ulgi z tytułu remontu mieszkania (odpowiednio 41% i 61%) oraz darowizny (odpowiednio 29% i 71%).

Znacznie mniej osób wykorzystało większą liczbę odliczeń (trzy lub cztery - 16%, pięć i więcej 2%). Respondenci deklarujący skorzystanie z trzech lub czterech ulg wskazywali najczęściej darowizny (71%), remont mieszkania (68%), wydatki na przyrządy i pomoce naukowe (53%), zakup obligacji (36%) i wydatki na kształcenie (35%). Wszystkie osoby, które wykorzystały pięć lub więcej ulg, wskazały natomiast darowizny i wydatki na pomoce naukowe, ponadto większość z nich wykorzystała ulgę remontową (89%) oraz odpisała sobie wydatki na kształcenie (82%), a połowa deklarowała zakup lub budowę mieszkania albo wydatki związane z oszczędzaniem w kasie mieszkaniowej (52%) oraz zakup akcji, obligacji (48%).

Warto podkreślić, że dużą liczbę odliczeń znacznie częściej niż inni wykorzystali przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz badani z wyższym wykształceniem. Skorzystanie z minimum trzech ulg deklaruje (łącznie) odpowiednio 45% i 40% respondentów w tych grupach. Natomiast o jednym tylko odliczeniu mówią najczęściej respondenci z wykształceniem podstawowym (67%), pracownicy fizyczno-umysłowi (66%), robotnicy niewykwalifikowani (62%), renciści (62%), emeryci (61%) oraz badani o najniższych dochodach (60%).

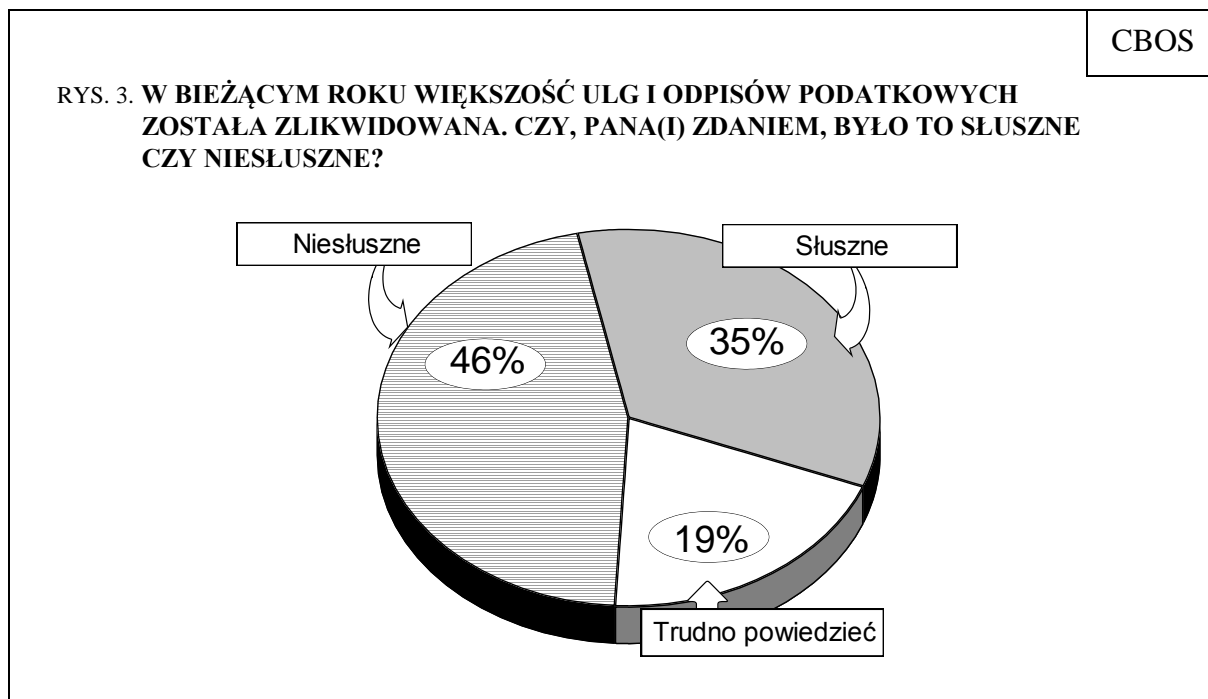
Z większej liczby ulg i odpisów podatkowych częściej zatem korzystają osoby, które z racji wyższego wykształcenia i wyższego statusu społeczno-zawodowego uzyskują większe zarobki oraz - jak wspomniano wcześniej - lepiej umieją zastosować obowiązujące przepisy w praktyce.

Na szczególną uwagę zasługuje kwestia darowizn i ulg remontowych - z jednej strony ze względu na kontrowersyjność pierwszego z tych odpisów, z drugiej - z uwagi na zmiany w przepisach ich dotyczących. Dane wskazują na powszechność korzystania z tych właśnie odpisów. Jest to szczególnie widoczne w przypadku osób mniej zamożnych i mniej wykształconych, dla których są to obecnie właściwie jedyne możliwości płacenia niższych podatków. Abstrahując od słuszności obowiązywania obecnych przepisów dotyczących darowizn można przypuszczać, że likwidacja związanych z nimi odpisów i ograniczenie ulgi przysługującej z tytułu remontu mieszkania uderzy w największym stopniu w najniżej uposażone grupy społeczeństwa, mające obecnie dość ograniczone możliwości korzystania z większości innych ulg - z powodu braku środków finansowych lub podstaw prawnych wynikających z uprawianego zawodu.

POSTULATY DOTYCZĄCE SYSTEMU PODATKOWEGO

Z początkiem stycznia br. weszły w życie zmiany w przepisach dotyczących podatków od dochodów osobistych. Parlament zdecydował o zniesieniu lub ograniczeniu niektórych ulg i odpisów oraz skróceniu okresów odpisywania niektórych wydatków. Jedną z ważniejszych zmian jest również wprowadzenie zasady odpisywania wydatków wchodzących w zakres ulgi nie od podstawy opodatkowania, jak dotychczas, lecz od kwoty naliczonego podatku.

Niemal połowa ankietowanych uznała ograniczenie części ulg i odpisów za niesłuszne. Przeciwną opinię podziela co trzeci respondent.

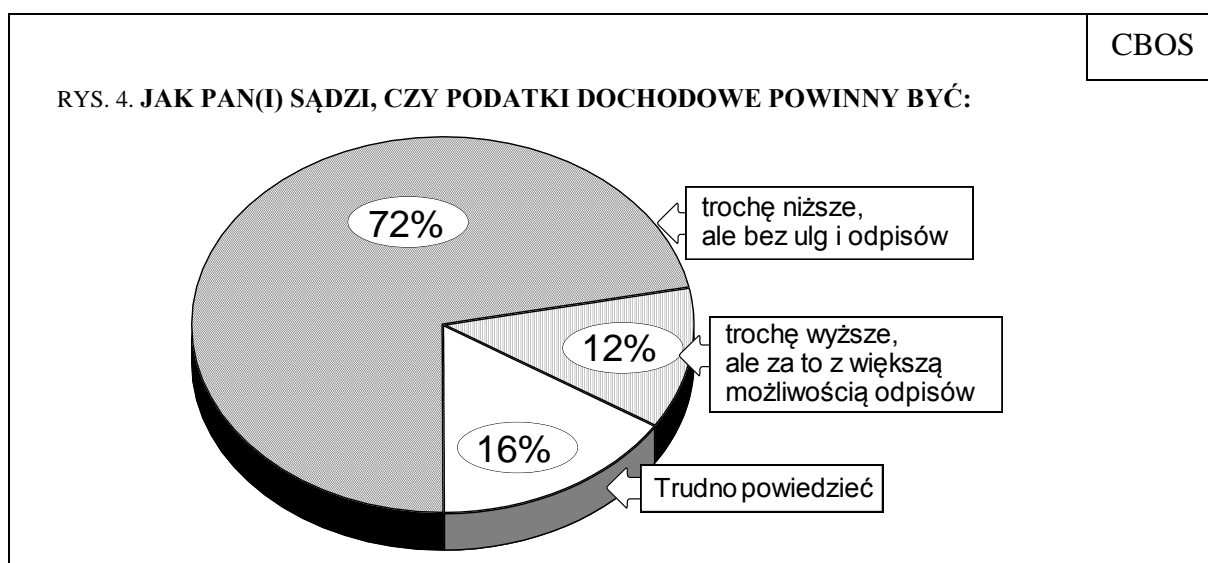

Negatywne oceny ograniczenia ulg są relatywnie najczęstsze wśród prywatnych przedsiębiorców (62%) i respondentów najmłodszych (57). Opinię taką prezentuje ponadto połowa ankieterów określających swoje poglądy polityczne jako prawicowe (53%) lub centrowe (51%), natomiast badani identyfikujący się z lewicą skłaniają się raczej ku pogładowi, że likwidacja odpisów była posunięciem słusznym (49%).

Tegoroczne zmiany w przepisach podatkowych, polegające na ograniczeniu możliwości korzystania z niektórych odliczeń, spotkały się z największą aprobatą w potencjalnym elektoracie SLD (50%), PSL (48%) i ROP (44%), choć wśród zwolenników tej ostatniej partii przeważają jednak licznie osoby niekorzystnie oceniające te zmiany (54%). Ograniczenie ulg spotkało się ponadto ze sprzeciwem większości sympatyków ugrupowań opozycyjnych, zarówno parlamentarnych, jak i pozaparlamentarnych: Unii Wolności (58%), AWS (55%) i Unii Pracy (51%).

Obowiązujące w Polsce podatki dochodowe od osób fizycznych należą do najwyższych w Europie. Funkcjonowanie przy tym dużej liczby ulg i odpisów komplikuje przepisy prawa podatkowego i utrudnia obywatelom korzystanie z nich. Pojawiają się głosy postulujące zmiany przepisów podatkowych w kierunku przyjętym w krajach wysoko rozwiniętych - znaczne obniżenie stawek przy jednoczesnym ograniczeniu ulg. Można powiedzieć, że tegoroczne korekty prawa podatkowego połowicznie odpowiadają na te postulaty - ograniczono możliwości stosowania odliczeń, ale tylko nieznacznie zmniejszono wysokość stawek podatkowych.

Należy sądzić, że mimo stosunkowo wysokiego poparcia dla wprowadzonych zmian, ich kierunek nie wywołuje społecznej aprobaty - prawdopodobnie dlatego, że nie towarzyszy im odczuwalne obniżenie stawek podatkowych. Przeważająca większość badanych optuje bowiem za likwidacją ulg i odpisów, ale przy jednoczesnym obniżeniu podatków.

Rozwiązanie polegające na obniżaniu podatków i ograniczaniu ulg spotyka się z największą aprobatą w potencjalnym elektoracie SLD (84%) i PSL (83%). Opcję przeciwną - podwyższenie podatków i zwiększenie możliwości odpisów - stosunkowo najczęściej popierają zwolennicy Unii Pracy (32%).

W połowie kwietnia większość podatników rozliczających się samodzielnie z urzędami skarbowymi złożyła już swoje deklaracje podatkowe. W porównaniu z rokiem ubiegłym więcej osób skorzystało z możliwości odpisów podatkowych - najczęściej wykorzystywana była ulga związana z darowizną i odpis z tytułu remontu mieszkania. Pomimo dość powszechnej praktyki obniżania swoich zobowiązań podatkowych dzięki korzystaniu z odliczeń, badani opowiadają się za ich likwidacją, ale pod warunkiem obniżenia stawek podatkowych. Tego rodzaju uproszczenie przepisów, wiążące się ze zmniejszeniem obciążeń wobec fiskusa, należy traktować jako postulowany społecznie kierunek zmian w przepisach podatkowych.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jak Pan(i) ocenia, czy wypełnienie formularza podatkowego, tzw. PIT-u, było (będzie) dla Pana(i):

	(%)			
	trudne	łatwe	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	46	5	727
Płeć				
Mężczyźni	51	46	3	367
Kobiety	48	45	7	361
Wiek				
do 24 lat	53	45	2	82
25-34	44	55	1	159
35-44	47	48	5	176
45-54	51	41	8	177
55-64	50	41	8	76
65 lat i więcej	59	32	9	57
Miejsce zamieszkania				
Wieś	59	37	4	230
Miasto do 20 tys.	51	46	3	90
od 21 do 100 tys.	42	53	5	148
101-500 tys.	43	52	5	174
501 tys. i więcej mieszk.	47	42	11	86
Region				
Północny	46	53	1	84
Zachodni	59	33	7	91
Środkowo-zachodni	54	44	2	107
Środkowy	43	47	10	136
Wschodni	54	36	10	64
Południowo-wschodni	47	49	3	116
Południowo-zachodni	47	51	3	130
Wykształcenie				
Podstawowe	71	22	7	147
Zasadnicze zawodowe	64	34	1	228
Średnie	35	59	6	261
Wyższe	19	72	9	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	16	75	9	89
Prac. umysł. niż. szczebla	28	65	7	98
Pracownicy fiz.- umysł.	53	43	4	53
Robotnicy wykwalifikowani	61	39	0	98
Robotnicy niewykwalifik.	70	30	0	38
Rolnicy	71	23	6	18
Prywatni przedsiębiorcy	52	42	5	62
Bierni zawodowo				
Renciści	71	24	5	59
Emeryci	57	38	5	79
Uczniowie i studenci	61	35	4	22
Bezrobotni	59	35	6	70
Gospodynie domowe i inni	37	50	13	40
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	25	68	7	117
Sektor państwowy	53	44	2	108
Sektor prywatny	50	45	5	229
Spółdzielczość	40	52	8	17
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	68	30	2	151
201 - 325	52	45	3	120
326 - 449	50	47	3	128
450 - 599	39	52	9	111
Powyżej 599 zł	36	55	9	146
Ocena własnych war. mater.				
Złe	64	34	2	173
Średnie	48	45	7	326
Dobre	39	55	6	229
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	40	52	8	33
Raz w tygodniu	52	43	4	380
Kilka razy w miesiącu	47	46	7	96
Kilka razy w roku	45	49	6	149
W ogóle nie uczestniczy	49	46	5	68
Poglądy polityczne				
Lewica	45	50	5	160
Centrum	47	47	6	210
Prawica	46	49	5	225
Trudno powiedzieć	62	32	6	131

Tabela 2. Czy czyta Pan(i) porady podatkowe publikowane w prasie?

(%)

	Tak, często	Tak, ale rzadko	Nie	Liczba osób
Ogółem	14	34	52	726
Płeć				
Mężczyźni	15	32	53	367
Kobiety	13	36	51	359
Wiek				
do 24 lat	9	30	61	82
25-34	15	36	49	158
35-44	17	39	44	175
45-54	13	33	54	177
55-64	14	33	53	76
65 lat i więcej	9	24	67	57
Miejsce zamieszkania				
Wies	7	29	64	230
Miasto do 20 tys.	19	41	40	90
od 21 do 100 tys.	15	29	56	147
101-500 tys.	18	38	44	174
501 tys. i więcej mieszk.	17	37	46	86
Region				
Północny	17	35	48	84
Zachodni	12	37	51	91
Środkowo-zachodni	12	38	50	107
Środkowy	18	28	54	136
Wschodni	7	35	58	64
Południowo-wschodni	12	34	54	115
Południowo-zachodni	15	34	51	129
Wykształcenie				
Podstawowe	6	19	74	147
Zasadnicze zawodowe	9	36	54	228
Średnie	17	37	46	260
Wyższe	29	42	29	90
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	31	40	29	88
Prac. umysł. niż. szczebla	20	49	32	98
Pracownicy fiz.- umysł.	12	34	54	52
Robotnicy wykwalifikowani	6	32	62	98
Robotnicy niewykwalifik.	3	22	75	38
Rolnicy	9	19	72	18
Prywatni przedsiębiorcy	26	37	37	62
Bierni zawodowo				
Renciści	13	30	57	59
Emeryci	10	30	60	79
Uczniowie i studenci	5	13	82	22
Bezrobotni	5	22	73	70
Gospodynie domowe i inni	8	46	46	40
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	23	36	41	117
Sektor państwowy	12	33	55	107
Sektor prywatny	16	40	45	229
Spółdzielczość	13	46	41	17
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	7	28	65	151
201 - 325	12	35	53	119
326 - 449	17	28	55	128
450 - 599	13	38	49	111
Powyżej 599 zł	23	39	37	145
Ocena własnych war. mater.				
Złe	10	28	62	173
Średnie	13	34	54	325
Dobre	19	38	43	228
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	20	32	48	33
Raz w tygodniu	11	31	57	379
Kilka razy w miesiącu	11	36	53	95
Kilka razy w roku	20	37	42	149
W ogóle nie uczestniczy	14	37	49	68
Poglądy polityczne				
Lewica	16	39	46	159
Centrum	16	35	49	210
Prawica	16	34	50	224
Trudno powiedzieć	6	25	69	131

Tabela 3. Czy rozliczając się za ubiegły rok skorzystał(a) Pan(i) lub ma Pan(i) zamiar skorzystać z jakichś ulg i odpisów?

	(%)			
	Tak	Nie	Jeszcze nie wiem	Liczba osób
Ogółem	65	33	2	727
Płeć				
Mężczyźni	63	36	1	367
Kobiety	67	31	2	361
Wiek				
do 24 lat	50	47	2	82
25-34	68	31	0	159
35-44	75	24	1	176
45-54	68	28	4	177
55-64	50	50	1	76
65 lat i więcej	57	42	1	57
Miejsce zamieszkania				
Wieś	61	37	2	230
Miasto do 20 tys.	66	33	1	90
od 21 do 100 tys.	59	39	1	148
101-500 tys.	71	29	0	174
501 tys. i więcej mieszk.	72	23	5	86
Region				
Północny	64	35	1	84
Zachodni	61	34	5	91
Środkowo-zachodni	66	32	2	107
Środkowy	67	31	2	136
Wschodni	65	35	0	64
Południowo-wschodni	72	27	1	116
Południowo-zachodni	60	40	0	130
Wykształcenie				
Podstawowe	47	52	2	147
Zasadnicze zawodowe	61	38	2	228
Średnie	74	25	1	261
Wyższe	80	17	3	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	84	14	2	89
Prac. umysł. niż. szczebla	86	12	2	98
Pracownicy fiz.- umysł.	68	32	0	53
Robotnicy wykwalifikowani	63	35	2	98
Robotnicy niewykwalifik.	56	38	7	38
Rolnicy	54	46	0	18
Prywatni przedsiębiorcy	61	39	0	62
Bierni zawodowo				
Renciści	49	47	3	59
Emeryci	68	32	0	79
Uczniowie i studenci	58	42	0	22
Bezrobotni	45	53	2	70
Gospodynie domowe i inni	49	51	0	40
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	85	12	3	117
Sektor państwowy	80	19	1	108
Sektor prywatny	58	41	2	229
Spółdzielczość	77	23	0	17
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	53	45	2	151
201 - 325	65	35	0	120
326 - 449	67	30	3	128
450 - 599	67	29	4	111
Powyżej 599 zł	79	21	0	146
Ocena własnych war. mater.				
Złe	55	43	3	173
Średnie	65	34	1	326
Dobre	73	25	2	229
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	72	27	1	33
Raz w tygodniu	64	35	2	380
Kilka razy w miesiącu	69	28	3	96
Kilka razy w roku	69	29	2	149
W ogóle nie uczestniczy	53	47	0	68
Poglądy polityczne				
Lewica	68	29	3	160
Centrum	65	33	2	210
Prawica	71	28	1	225
Trudno powiedzieć	50	48	2	131

Tabela 4. W bieżącym roku większość ulg i odpisów została zlikwidowana.
Czy, Pana(i) zdaniem, było to:

	(%)			
	śluszne	nielusne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	46	19	1200
Płeć				
Mężczyźni	39	44	17	568
Kobiety	32	47	21	631
Wiek				
do 24 lat	23	57	20	166
25-34	31	51	18	213
35-44	32	51	16	242
45-54	43	46	11	237
55-64	44	38	18	152
65 lat i więcej	38	27	35	189
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	45	21	444
Miasto do 20 tys.	37	46	17	140
od 21 do 100 tys.	38	39	23	241
101-500 tys.	37	47	16	245
501 tys. i więcej mieszk.	27	59	14	130
Region				
Północny	31	52	17	123
Zachodni	38	46	16	135
Środkowozachodni	38	41	21	200
Środkowy	33	48	19	231
Wschodni	42	34	25	131
Południowo-wschodni	31	44	24	183
Południowo-zachodni	35	53	12	197
Wykształcenie				
Podstawowe	36	35	29	376
Zasadnicze zawodowe	33	51	15	328
Średnie	36	50	15	390
Wyższe	39	51	10	106
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	33	54	12	95
Prac.umysł.niż.szczebła	40	53	8	113
Pracownicy fiz.- umysł.	32	50	18	73
Robotnicy wykwalifikowani	35	54	11	140
Robotnicy niewykwalifik.	34	42	24	56
Rolnicy	40	45	15	65
Prywatni przedsiębiorcy	31	62	7	71
Bierni zawodowo				
Renciści	36	33	31	144
Emeryci	44	33	23	209
Uczniowie i studenci	20	56	23	62
Bezrobotni	30	40	30	101
Gospodynie domowe i inni	29	51	20	70
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	39	44	17	134
Sektor państwowy	37	51	12	141
Sektor prywatny	33	56	11	299
Spółdzielczość	22	66	12	24
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	35	38	26	263
201 - 325	38	44	18	224
326 - 449	30	52	18	210
450 - 599	35	50	16	173
Powyżej 599 zł	36	51	13	192
Ocena własnych war. mater.				
Złe	38	34	28	322
Średnie	35	49	16	544
Dobre	33	52	15	332
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	31	45	24	74
Raz w tygodniu	34	48	18	621
Kilka razy w miesiącu	38	41	21	160
Kilka razy w roku	37	46	17	235
W ogóle nie uczestniczy	36	39	25	106
Poglądy polityczne				
Lewica	49	37	15	242
Centrum	37	51	12	334
Prawica	35	53	12	346
Trudno powiedzieć	22	37	41	276

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, czy podatki dochodowe powinny być: 1 - trochę niższe, ale bez ulg i odpisów; 2 - trochę wyższe, ale za to z większą możliwością odpisów

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	72	12	16	1198
Płeć				
Mężczyźni	76	10	13	565
Kobiety	68	14	18	632
Wiek				
do 24 lat	61	24	15	166
25-34	69	20	11	212
35-44	75	12	13	241
45-54	82	6	12	237
55-64	79	5	16	152
65 lat i więcej	64	6	30	189
Miejsce zamieszkania				
Wieś	68	15	17	444
Miasto do 20 tys.	74	8	17	141
od 21 do 100 tys.	75	13	12	241
101-500 tys.	78	10	12	243
501 tys. i więcej mieszk.	69	8	23	129
Region				
Północny	74	13	13	124
Zachodni	72	17	11	134
Środkowo-zachodni	77	10	13	200
Środkowy	72	10	18	231
Wschodni	73	10	17	131
Południowo-wschodni	66	15	19	183
Południowo-zachodni	71	11	18	195
Wykształcenie				
Podstawowe	67	10	23	376
Zasadnicze zawodowe	75	13	12	328
Średnie	73	14	13	390
Wyższe	75	13	12	105
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	72	14	14	94
Prac. umysł. niż. szczebla	77	9	14	111
Pracownicy fiz.- umysł.	68	20	12	73
Robotnicy wykwalifikowani	72	14	14	140
Robotnicy niewykwalifik.	79	11	10	56
Rolnicy	74	16	10	65
Prywatni przedsiębiorcy	80	11	9	70
Bierni zawodowo				
Renciści	73	6	20	144
Emeryci	73	5	22	209
Uczniowie i studenci	60	24	16	63
Bezrobotni	74	17	9	101
Gospodynie domowe i inni	56	15	29	70
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	78	10	11	133
Sektor państwowy	78	11	11	141
Sektor prywatny	73	16	11	297
Spółdzielczość	70	0	30	24
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	68	16	15	264
201 - 325	74	10	16	224
326 - 449	69	12	20	210
450 - 599	80	10	10	173
Powyżej 599 zł	71	13	16	190
Ocena własnych war. mater.				
Złe	75	10	15	323
Średnie	74	11	16	544
Dobre	67	17	17	329
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	11	29	74
Raz w tygodniu	73	13	14	622
Kilka razy w miesiącu	70	15	15	160
Kilka razy w roku	74	10	16	235
W ogóle nie uczestniczy	72	9	19	104
Poglądy polityczne				
Lewica	79	12	10	241
Centrum	73	15	12	334
Prawica	75	11	14	345
Trudno powiedzieć	62	11	28	276

Tabela 6. Liczba wykorzystanych ulg i odpisów (wg deklaracji badanych)

	(%)				
	5 ulg i więcej	3-4 ulgi	2 ulgi	1 ulga	Liczba osób
Ogółem	2	16	33	49	471
Płeć					
Mężczyźni	3	18	30	49	231
Kobiety	1	15	35	49	240
Wiek					
do 24 lat	0	8	25	67	42
25-34	1	14	37	48	109
35-44	4	20	37	39	131
45-54	2	21	28	48	121
55-64	0	7	39	54	38
65 lat i więcej	0	15	19	67	31
Miejsce zamieszkania					
Wieś	0	10	30	60	140
Miasto do 20 tys.	1	10	54	35	59
od 21 do 100 tys.	3	13	30	54	88
101-500 tys.	4	23	28	45	124
501 tys. i więcej mieszk.	2	30	32	37	61
Region					
Północny	2	17	26	55	54
Zachodni	3	14	46	36	56
Środkowo-zachodni	6	15	24	55	70
Środkowy	1	20	35	44	89
Wschodni	0	19	34	48	41
Południowo-wschodni	1	13	27	59	83
Południowo-zachodni	1	17	38	44	78
Wykształcenie					
Podstawowe	0	5	28	67	69
Zasadnicze zawodowe	0	13	32	55	137
Średnie	2	18	35	46	192
Wyższe	9	31	32	29	73
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	10	35	34	21	74
Prac. umysł. niż. szczebla	2	22	33	43	84
Pracownicy fiz.- umysł.	0	7	26	66	36
Robotnicy wykwalifikowani	0	19	35	46	61
Robotnicy niewykwalifik.	0	13	25	62	21
Rolnicy	0	0	55	45	10
Prywatni przedsiębiorcy	0	22	33	45	38
Bierni zawodowo					
Renciści	0	2	36	62	29
Emeryci	0	8	31	61	53
Uczniowie i studenci	0	10	31	59	13
Bezrobotni	0	3	21	76	32
Gospodynie domowe i inni	0	5	48	47	20
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	3	26	34	37	99
Sektor państwowy	4	15	38	43	86
Sektor prywatny	2	21	27	50	133
Spółdzielczość	0	26	26	48	13
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	0	12	28	60	81
201 - 325	0	14	41	45	78
326 - 449	0	12	35	53	85
450 - 599	3	18	28	51	75
Powyżej 599 zł	6	25	34	35	116
Ocena własnych war. mater.					
Złe	0	18	28	54	93
Średnie	1	10	34	55	210
Dobre	4	23	34	39	167
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	6	57	38	24
Raz w tygodniu	2	13	31	54	241
Kilka razy w miesiącu	3	18	38	41	66
Kilka razy w roku	3	22	30	45	103
W ogóle nie uczestniczy	3	25	22	50	36
Poglądy polityczne					
Lewica	2	17	33	48	108
Centrum	3	16	30	50	137
Prawica	2	20	33	46	161
Trudno powiedzieć	0	9	37	54	66